

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XCV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

tulum quoque probaret, quoniam tunc praeferretur is, q̄ per maiorem numerum testium probasset: ita colligitur ex uerbis Barto. in d. l. si duo. in prin. & per Alexan. in d. consi. 88. vol. 5. Sed homines Villæ Albareti in effectu per maiorem numerum testium suā possessionem probarunt, ueluti supra demonstratum fuit, ergo ipsi debent obtinere. Præterea probarunt de antiquiore possessione, ergo debent præferri probanti possessionem iuniorē etiam cum titulo, quā do ille titulus fuit post illam antiquiorem possessionem acquisitus, ut uoluit Bald. in præallegata sua disputatione, & sequitur Alex. in d. cōsi. 88. in fi. 3. col. ¶ Ultimo non obstat, quod testes hominum Vallis Gottaræ deponunt in specie, & testes hominum Villæ Albareti in genere, & ideo quoad illam speciem, hoc est quoad syluam positam infra dictos confines homines dictæ Vallis debent obtinere per not. ab Innocen. in d. c. auditis. cum similibus, quoniam si dicta testium hominum Villæ Albareti recedē considerentur, & inspiciantur, unusquisque cognoscere poterit, quod ipsi deponunt non modo in genere de omnibus bonis infra dictos confines positis, sed et in specie de dicta sylua, & particulariter de aliis bonis. Et sic cessat obiectum. Et ex his concludo partes domini iudicis esse in pronunciando ad fauorem Villæ Albareti, reiectis hominibus dictæ Vallis Gottaræ. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Testis si deponat extra articulos, eius dictum non ualet.
- 2 Testis deponens de auditu auditus non probat.
- 3 Testis affinis non est idoneus.
- 4 Confessionis extrajudicialis absente parte facta probatio nihil, & ne semiplenē quidem probat.
- 5 Testes singulares non probant etiam unā cum aliis.
- 6 Testis solus, & unicus solum semiplenē probat.
- 7 Iuramentum ad supplendam semiplenam probationem unius testis quando possit deferri, & quando non, & numero 10.
- 8 Testis idoneus, & omni exceptione maior quando à iure in aliquo actu requiritur, non sufficit illum esse in se talem, sed per alios testes eum esse talem articulari, & probari debet.
- 9 Remissio, & Pactum de non petendo simpliciter donationem continet, & solemnitates donationis requirit, & nu. 11.
- 10 Pactum de futura successione est contra bonos mores, & ipso iure nullum, neque confirmatur iuramento absque consensu illius, de cuius successione agitur. Etiam si à patre cum filio, & contra, & multo magis cum extraneo factum esset. nu. 15.
- 11 Pactum simplex ex promissione resultat, quando promissio præcessit, & acceptatio fuit subsequuta.
- 12 Verbum promitto prolatum à teste non continet, nec probat stipulationem, sed pactum.

E P I T O M E.

TESTES non probare tanquam extra articulos deponentes, & de auditu auditus, & tanquam singulares, & alios defectus hic expressos patientes, & quā do iuramentum ad supplendam semiplenam probationem unius testis deferri possit, & quando non, hic demonstratur.

CONSILIVM XCV.

Is o toto processu causæ, & maximè uisū attestationibus testium examinatorum ad fauorem ser Ioannis, & Benedicti fratrum de Mutiliana, nec non allegationibus utriusque partis, existimo omnino concludendum esse ad fauorem Beltrandi, & Francischi fratrum, & filiorum ser Hieronymi de Caputiis, & suorum tutorum, seu curatorum respectiue contra, & aduersus dictos de Mutiliana excipientes de quadam promissione de non petendo, seu de ipsos absolueno, & liberando eis per dictum ser Hieronymum facta, ut in processu, & positionibus ipsorum continetur. Et

ad sic concludendum, ommissis hinc inde articulis, moueor ex pluribus, & primò, quod ter consideratis testibus pro parte dictorum Ioannis, & Benedicti examinatis, unus tantum hmoi promissionem concludenter probauerit uidelicet do. Octavianus Liliij, ceteri uero testis, q̄ sunt singulares, ut ex eorum deponendo colligitur. nā primus testis, uidelicet do. Liliij, nit, q̄ ser Hieronymus ipsi dixit, se uelle in parte dotis do. Francisca uxoris suæ probare suis fororiis, & fratribus dictæ do. Francisca te casu, q̄ puer ex dicta do. Francisca natus decederet, & q̄ do. Octavianus eius frater dixerat, p̄dicta uera esse, & q̄ dictus ser Hieronymus dictis suis fororiis sic promiserat, diu mensa. In quantum ergo deponit de suo facta extra articulos deponit: quo fit, ut eius dictum leat. Alex. in l. 2. ff. de iuris. om. iud. in l. 1. ff. de iur. rescrip. & in l. in bonæ fidei. C. de Bar. & alij, in l. admonendi. ff. de iureiur. in se esse affinem producenti eam, ergo non testis ad tradita p Bar. in l. aut affinitate. ¶ Secundus testis, uidelicet Nicolaus, deponit uerbis ipsi prolatis à ser Hieronymo promissione facta dictis de Mutiliana de & liberando eos à medietate dotis, & sic deponit testis dictis de Mutiliana: ¶ q̄ probatio est nec fidē semiplenā facit Bar. in l. ff. de qua. & Abb. & alij, in c. at si clerici. de iudi. ¶ Tertius testis deponit de promissione facta Hieronymo dictis suis fororiis præsentibus uerba, Cognati, Francisca ustra sorella mihi p̄p̄tando cadendo, che fedito faceffe altro di lei, & che si p̄p̄tando innanzi à me, uogliu esse contento restituirmi la metà de costi uogliu fare: & andate che io ue lo prometto. Et fratres uerba prolata, & sic promissionem esse acceptauerunt. Qui testis uidetur quid dicitur, & ideo non probat semiplenē nec etiam cum aliis, quia testes singulares non probationem cum ibi not. C. de testi. gl. in l. ob. ff. eod. tit. & Alex. in consi. 3. uol. 4. cum de rea uidetur deponere quod diuersum ab articulo de Mutiliana in eorum articulis ponitur, & liberaret à solutione medietatis dotis, & liberaret sibi præcedere, & p̄p̄tando sibi iuramentum ad supplendam semiplenam probationem unius testis, ergo extra articulos deponens nō probat, ut s. dicitur, & unus probaret, si affinis, seu cognatus probare esset per supradicta. ¶ Sed posito etiam, q̄ do. Octavianus satis benè in dicto suo ad fauorem centium cōcluderet, ¶ tñ ex quo est solus, & semiplenā probationē facere Bar. in d. l. si duo. in l. admonedi, & ibi gl. ff. de iureiur. gl. in l. fidei. c. ex insinuatione, de pc. & c. ff. de succell. & ubiq; gl. & ideo uideū est, an ad supplendam plenā pbationē potuerit ipsis de Mutiliana deferri iuxta ea, q̄ habēt in d. l. admonedi, & ibi fidei. Et nō possē, mihi magis v̄ multipliciter q̄ probatio, tūc pot̄ iur̄m deferri ad supplendam

tionem, quando causa, seu quantitas esset modica, & brevis, ut in c. si. & ibi not. de iureiur. Bar. & omnes. in d. admonendi. & per gl. & doct. in d. l. in bonæ fidei. Sed in casu nostro causa non est modica, seu brevis, immo magnæ quantitatis, attenta qualitate personæ, ut de se patet, & iuxta ea, quæ uoluit Bar. in d. l. admonendi in pen. col. ergo & c. Secundo non defertur iuramentum in defectum semiplenam probationis, quoniam ex quaeritur, possent uerisimiliter haberi plures testes cōtestes, qui plenè probare possent, ad not. p. Bar. Alex. & alios in d. l. admonendi, in ueris. uenio ad tertium. Sed in casu nostro plures potuerūt haberi testes deponentes super iis, quæ in capitulis cōtinentur, ut expressè ponunt, & dicunt dicti de Mutiliana in suis capitulis in secundo articulo, ibi existens etiam de depositione do. Iulii primi testis, ergo non sumus in casu, in quo iuramentum possit deferri. Tertio do. Octavianus esset affinis, & cōsanguineus, seu multum amicus producētium, sicut est ipsa do. Iulia, tum nullo modo possit hoc iuramentum in defectum semiplenæ probationis deferri, ut uolunt Bar. Alex. & alii in d. admonendi, in d. ueris. uenio ad tertium, & per canonistas in d. c. si. de iureiur. Quarto uolunt Bar. Alex. & omnes in d. l. admonendi. & in d. l. in bonæ fidei. q. ad hoc, ut ad suppleendam semiplenam fidem unus testis possit iuramentum deferri, requiritur, quod ille testis, qui semiplenam facit probationem, sit idoneus, & legalis, ac omni exceptione maior, ut ibi, alioquin iuramentum deferri non possit, ut not. in d. c. si. in d. l. in bonæ fidei. Sed ubi uicunque à iure requiritur aliquis testis idoneus, & exceptione maior, non sufficit, quod testis in se sit talis, nisi etiam fuisset capitulum, & per alios testes probatum, quod ille testis esset idoneus, & omni exceptione maior, alioquin non facta hac probatione, testis ille non esset sufficiens, nec locum haberet dispositio legis, ut in defectum semiplenæ probationis possit iuramentum deferri, per ea, quæ uoluit Bar. in l. i. §. si quis neget. ff. quem admodum in pen. col. Deci. in c. i. col. pen. de appell. & in c. i. col. 4. Bal. in l. i. c. si aduer. liber. cum sim. per ipsam Bal. allegatis, in d. c. i. Sed in casu nostro, dato, quod Octavianus, qui fortè semiplenè probaret, sit idoneus, & omni exceptione maior, tamen ex quo hoc non fuit articulatum, nec per alios testes probatum, non potest in defectum semiplenæ probationis per dictum do. Octavianum factæ iuramentum deferri. Quinto ex quo facta promissio de restituendo dotis sapit donationem, ut in l. contra iuris. §. si. & ibi Bar. & Paul. de Cast. ff. de pactis. Ange. & Paul. de Cast. in l. tale pactum. in princ. & cod. tit. & not. in l. si quis. & ibi Alex. post glo. ff. de regu. iur. ubi uolunt, quod remittere, & facere pactum de non petendo simpliciter ab alijs; alia causa dicitur donationem continere, & ideo si excedat summam legitimam non ualeat abq. insinuatione, & insolennitate in donatione regulari ex forma statutorum Imolæ in donatione plures testes requiruntur, puta tres, aut quatuor, sequitur, quod non sumus in casu, in quo possit iuramentum deferri, q. hoc iuramentum defertur solum in iis, in quibus duo testes sufficiunt, ut uoluit Bar. & alij sequuntur in d. admonendi. in d. ueris. uenio ad tertium, & ibi Alex. Præterea ex p. dictis inferitur, quod licet et h. m. d. assera promissio per ser Hieronymum facta per duos testes cōtestes, & plenè, ac concludenter probantes probata fuisset, tñ facta illa carens insinuatione, & alijs requisitis non ualere per ea, quæ habent per gl. Bar. & Alex. in apostil. in d. l. si quis obligatione. ff. de reg. iur. cum sim. supra allegatis. ¶ Pot. et dici h. m. d. promissio-

tionem, (posito, quod ea plenè, & legitimè probaretur) non ualere ex alio, quia dicitur continere pactum de futura successione, hoc est de succedendo ipsi Antonio filio dictæ dominæ Francisæ, quod dicitur esse contra bonos mores, & ipso iure nullum ita, quod etiam inramento non confirmaretur non consentiēte illo, de cuius successione agitur, ut est text. & ibi Barto. ac alij docto. omnes in l. si. C. de pactis. & c. 2. cum gl. de concessio. præben. Quod autem huiusmodi promissio cōtineat pactum de futura successione, probatur, quia dominus Octavianus testis probat ser Hieronymum dixisse dictis de Mutiliana, quod promittebat in casu, quo puer, hoc est dictus Antonius præmoreretur, se illis restituere medietatē dotis, ueluti uerba dicti testis inferunt, & quod ipsi de Mutiliana dicta uerba acceptarunt: ergo sequitur, quod hæc promissio continet simplex pactum, ex quo probatur promissionem præcessisse, & acceptationem fuisse subsequutam, ut in l. i. cum ibi not. ff. de pactis, iunctis iis, quæ habentur in l. i. in prin. ff. de uerb. obl. & l. sciendum. §. dictum. ff. de ædil. edict. ubi casus cū similibus ibi not. Nec ex eo, quod testis dicat ser Hieronymum promississe, probatur fuisse factam stipulationem, tum quia ex dicto testis inferitur pactum, & non stipulationem fuisse contractam, cum non simpliciter deponat promississe, sed sub certo modo, per quem inferitur pactum, ut in d. §. dictum. cum similitum quia factum promitto à teste prolatum non continet, nec probat stipulationem, sed pactum, ut uoluit glo. & sequitur Bart. in l. i. c. de usuris. & habetur per Alex. in l. sciendum. ff. de uerb. oblig. & quod hæc promissio, seu pactum dicatur de futura successione, constat etiam, quia in dictis bonis dotibus ser Hieronymus non erat successurus, sed Antonius eius filius natus ex dicta domina Francisca, de cuius bonis, & hereditate agitur, & ad quem ut filium, & hæredem bona dotalia dictæ dominæ Francisæ in casu mortis ipsius dom. Francisæ spectabant: unde cum ser Hieronymus pater Antonij, ipso Antonio uiuente, fecerit promissionem dictis de Mutiliana de restituendo illis medietatem dotis post mortem Antonij, & consequenter de retinendo pro se aliam dimidiam, clarè inferitur factum fuisse pactum de futura successione, & hereditate uiuentis certo modo inter eos diuidenda: ergo sequitur, quod non ualuit, quāuis etiam fuerit pater, qui hoc pactum fecerit, sicuti etiam non ualeat, si tale pactum fiat cum filio alicuius, ut uolunt Bar. Alex. & omnes in d. l. si. C. de pactis. qui loquuntur etiam, quando pater cum filio faceret pactum de futura successione. Multo magis igitur hoc dicendum est, quando pater, uel filius cum extraneo fecisset pactum, seu promissionem de successione patris, uel filij uiuentis certo modo diuidenda, hoc. n. in casu absq. dubio saltè respectu extranei cōtineret uotum captandæ mortis: ergo tale pactum in casu nostro debet dici nullum, & inualidum, ex quo Antonius, de cuius hereditate agebatur, non consentit, d. l. si. & d. c. 2. cū ibi not. & ex his, ac ex pluribus alijs, quæ possent adduci, cōcludo iudicandum fore ad fauorē ipsorum agentium, & petentium ex quotione instrumenti dotalis pro residuo dotis non solutæ cōtra dictos ser Ioannem, & Benedictum reos cōuētos, & de promissione supra dicta excipiētes, quæ illis minimè p. dest. Laus Deo.

S P M M A E.

- 1 Testis contra unum examinatus non debet alij nocere.
- 2 Testes examinati in una instantia fidem in alia non faciunt inter alias personas, nisi tales persona essent, quibus sententia inter alios lata noceret.
- 3 Sententia lata contra unum ex socijs, qui solus nomine suo egit, alteri socio non nocet. Et quando secus sit num. 5.

4. Sententia